

Rozdeľovník:

Všetkým
riaditeľom úradov práce, sociálnych
vecí a rodiny
riaditeľom odborov sociálnych vecí a
rodiny

Váš list/zo dňa

Naše číslo
UPS/US1/SSVOPHNSSD/
BEZ/2022/13963

Vybavuje /Linka
Mgr. Hudecová/932

Bratislava
02.03.2022

Vec

Usmernenie k poskytovaniu pomoci pre občanov Ukrajiny a ich rodinných príslušníkov

Vážená pani riaditeľka, vážený pán riaditeľ,

dovoľujeme si Vás informovať, že v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine, ktorý spôsobil hromadný prílev cudzincov na územie SR v zmysle § 29 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“), vláda SR uznesením č. 144 zo dňa 28.02.2022 schválila poskytovanie dočasného útočiska štátnym občanom Ukrajiny a ich rodinným príslušníkom. V tejto súvislosti uvádzame, že za rodinného príslušníka štátneho občana Ukrajiny sa považuje:

- 1.) manžel štátneho občana Ukrajiny,
- 2.) maloleté dieťa štátneho občana Ukrajiny alebo maloleté dieťa manžela štátneho občana Ukrajiny,
- 3.) rodič maloletého dieťaťa, ktoré je štátnym občanom Ukrajiny

Dočasné útočisko sa v zmysle predmetného uznesenia vlády SR bude poskytovať od 01.03.2022 do 31.12.2022, ak vláda SR nerozhodne o jeho predčasnom skončení alebo predĺžení. Cudzincom, ktorí požiadajú o poskytnutie dočasného útočiska bude v zmysle zákona o azyle vydaný doklad o tolerovanom pobyte na území SR s označením „ODÍDENEČ“. Poskytovanie dočasného útočiska sa nebude týkať osôb, ktoré majú na území SR udelený trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, osôb, ktorým SR udelila azyl alebo poskytla doplnkovú ochranu a nebude sa vzťahovať ani na tých, ktorí sú žiadateľmi o udelenie azylu.

S cieľom poskytnúť občanom Ukrajiny a ich rodinným príslušníkom, ktorí sú na území SR z dôvodu ozbrojeného konfliktu na Ukrajine okamžitú pomoc si Vás dovoľujeme usmerniť pri poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi nasledovne:

- V zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“) sa tento zákon vzťahuje aj na cudzinca zdržiavajúceho sa na území SR

v súlade so zákonom o azyle. Vzhľadom na uvedené, cudzinec prichádzajúci z Ukrajiny, ktorý sa úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) preukáže **preukazom cudzinca žiadajúceho o poskytnutie dočasného útočiska**, resp. **dokladom o tolerovanom pobyte na území SR s označením „ODÍDENEK“** spĺňa podmienku v zmysle § 1 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. V prípade, ak cudzinec z Ukrajiny takéto doklady nemá k dispozícii (predloží len napr. pas), úrad ho usmerní, že takéto doklady vydávajú príslušné policajné útvary a bez ich predloženia pomoc v hmotnej núdzi nie je možné poskytnúť.

- V prípadoch, keď deti nebudú mať žiadne doklady, pre účely pomoci v hmotnej núdzi budú rozhodujúce údaje uvedené v preukaze cudzinca žiadajúceho o poskytnutie dočasného útočiska, resp. v doklade o tolerovanom pobyte na území SR s označením „ODÍDENEK“ alebo informácie z príslušnej evidencie (evidencia žiadateľov, resp. evidencia tolerovaných pobytov).
- Miestne príslušný úrad na posúdenie nároku na pomoc v hmotnej núdzi, ako aj následné vyplácanie pomoci v hmotnej núdzi je úrad, **kde sa takýto cudzinec zdržiava**. Miesto výplaty by malo byť určené tak, aby sa takýmto fyzickým osobám umožnil, čo možno najrýchlejší prístup k hotovosti. V tejto súvislosti je potrebné usmerniť takýchto žiadateľov o pomoc v hmotnej núdzi, že v prípade ak by došlo k zmene miesta výplaty sú povinní o uvedenom informovať úrad.
- Pri posúdení nároku na poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi pri utečencoch z Ukrajiny uvádzame, že z **objektívnych dôvodov nemožno od nich požadovať, aby si riešili hmotnú núdzu** výkonom vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku. Vzhľadom na situáciu, v ktorej sa tieto osoby nachádzajú si nemôžu riešiť svoju hmotnú núdzu ani použitím hotovosti, ktorá môže byť ich posledným majetkom. Splnenie podmienky v zmysle § 2 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi preukáže vyhlásením, ktoré je súčasťou upravenej žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi pre občanov Ukrajiny (v prílohe). Vyhlásenie cudzinca v predmetnom čestnom vyhlásení zo strany úradov nie je potrebné preverovať.
- Utečencom z Ukrajiny **patrí základná dávka aj príspevky v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok ako u občanov SR. Jedinou výnimkou je príspevok na nezaopatrené dieťa**, ktorý bude patriť na každé dieťa vo veku, v ktorom by inak plnilo povinnú školskú dochádzku, aj keď ju v súčasnosti neplní. Je tomu tak z dôvodu, že podmienky na zabezpečenie plnenia povinnej školskej dochádzky sa pripravujú. Postupne však bude dochádzať k integrácii detí utečencov do škôl, a to v čo najkratšom možnom čase.

Upozorňujeme, že cudzinci budú ubytovaní na základe zmluvy o ubytovaní, a preto nespĺňajú podmienky na poskytovanie príspevku na bývanie.

- Pri určovaní okruhu spoločne posudzovaných osôb uvádzame, že **za členov domácnosti sa budú považovať iba osoby, ktoré sa nachádzajú na území SR** a pre takúto domácnosť sa bude poskytovať aj základná dávka v zmysle § 10 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. V tejto súvislosti uvádzame, že do okruhu spoločne posudzovaných osôb je nevyhnutné zahrnúť všetky osoby, ktoré sa nachádzajú na území SR, t.j. napr. v súčasnosti z Ukrajiny príde žena s dvomi maloletými deťmi za manželom, ktorý je už na území SR (napr. z dôvodu, že tu už dlhodobo pracuje), v tomto prípade pôjde o domácnosť podľa § 3 ods. 1 písm. c) bod 1. zákona o pomoci v hmotnej núdzi.

- Takýmto cudzincom, ktorým bude poskytovaná pomoc v hmotnej núdzi, vzhľadom na dočasnosť tejto situácie súvisiacej s ozbrojeným konfliktom **zatiaľ úrady nebudú vystavovať ponuky na výkon činností v zmysle § 10 zákona o pomoci v hmotnej núdzi**. V nadväznosti na vývoj situácie súvisiacej s ozbrojeným konfliktom budeme úrady informovať o ďalšom postupe v tejto veci.

V súvislosti s poskytovaním pomoci v hmotnej núdzi utečencom z Ukrajiny si Vás dovoľujeme informovať, že Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ústredie“) upravilo tlačivo žiadosti o poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi, ktorej súčasťou je vyhlásenie a poučenie. Tlačivo žiadosti bude preložené do ukrajinského a anglického jazyka. Po ich preklade Vám ich bezodkladne zašleme a taktiež ich zverejníme na webovom sídle ústredia.

Záverom si Vás dovoľujeme požiadať, aby úrady pomohli takýmto žiadateľom pri vyplňaní žiadostí o pomoc v hmotnej núdzi a poskytli im poradenstvo aj nad rámec svojich obvyklých činností.

Taktiež uvádzame, že po integrácii detí utečencov do škôl, je samozrejme potrebné poskytnúť poradenstvo aj vo veci poskytnutia dotácií v zmysle zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dotáciách“). V tejto súvislosti uvádzame, že zákon o dotáciách nevyklučuje poskytnutie dotácie na podporu stravovacích návykov dieťaťa na cudzích štátnych príslušníkov. Podmienkou je, aby dieťa navštevovalo materskú školu (ďalej len „MŠ“) alebo základnú školu (ďalej len „ZŠ“) v súlade s príslušnými právnymi predpismi. To znamená, že ak bude dieťa utečenca, azylanta, alebo iného cudzinca legálne sa zdržiavajúceho na území SR, navštevovať MŠ alebo ZŠ a splní podmienky pre poskytnutie dotácie (zúčastní sa výchovno-vzdelávacieho procesu v MŠ alebo vyučovania v ZŠ, odoberie stravu) je možné dotáciu poskytnúť aj na takéto dieťa. O uvedenom prosíme informovať aj zriaďovateľov MŠ a ZŠ.

Záverom si Vás dovoľujeme požiadať, aby ste s týmto usmernením oboznámili všetkých zamestnancov dotknutých oddelení úradu.

S pozdravom

Príloha: v zmysle textu

JUDr. Anna Aftanasová
námestníčka
sekcie sociálnych vecí

Na vedomie:

Oddelenie PHN, NV a ŠSD, úrady práce, sociálnych vecí a rodiny
Oddelenie služieb pre občana, úrady práce, sociálnych vecí a rodiny